

УДК 378.139

Ахмад І.М.

ст. викладач Національного технічного
університету України «КПІ»

ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ МЕТОДІВ І ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ГОВОРІННЮ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Ахмад І.М. Застосування різних методів і технологій у навчанні говорінню іноземною мовою. У статті обґрунтовується основні принципи навчання говорінню студентів немовних спеціальностей

Ключові слова: тренінг, навчання, говоріння.

Ахмад И.М. *Применение различных методов и технологий в обучении говорению на иностранном языке. В статье обосновываются основные принципы обучения говорению студентов неязыковых специальностей.*

Ключевые слова: тренинг, обучения, говорение.

Ahmad IM *Application of different methods and techniques in teaching speaking in a foreign language. The article explains the basic principles of teaching non-language speaking students spetsalno.*

Keywords: *training, training, speaking. .*

Говоріння наразі становить одну із найбільш проблемних аспектів у вивченні англ. мови, тому що завдяки використанню Інтернету та різноманітних програм машинного перекладу такі види діяльності як письмо та читання (в т.ч. переклад) уже не є настільки складаними як раніше і не потребують стільки зусиль від студентів як це було раніше. А ось говоріння, будучи видом діяльності, який зазвичай буває імпровізованим і вимагає активного залучення знань студентів, постає і педагогічною, і психологічною проблемою. При навчанні говоріння дуже важливо звертати увагу на розвиток і збагачення лексичного запасу студентів, їх вмінню правильно граматично і логічно будувати висловлювання, навчати висловлювати свою думку чітко, доступно, проте не обмежуватись декількома шаблонними фразами та конструкціями.

Навчання студентів немовних спеціальностей становить дещо проблемне питання, у тому плані, що вивченню іноземної мови приділяється зазвичай мало навчальних годин. Для того, щоб отримати ґрунтовні знання із іноземної мови, студенту необхідно не лише активно працювати під час аудиторних занять, а також старанно виконувати домашню роботу та працювати самостійно над розвитком та покращенням навиків мовленнєвої діяльності, а саме говоріння, читання, слухання та письмо.

Мета навчання навичок говоріння – це комунікативна продуктивність і ефективність. Студенти повинні бути здатними висловлюватись так, щоб їх розуміли як представники їх власних країн, так і іноземці, в тому числі носії англійської мови. Нехай таке уточнення звучить дивно, проте студенти часто можуть порозумітись між собою або і європейцями, проте при спробі вести бесіду із носієм англійської мови зазнають невдачі.

Студенти мають намагатись уникати помилок, проте основним завданням педагога є не стільки навчити висловлюватись абсолютно правильно, як переконати студента, навчити його не боятись висловлювати свою думку іноземною мовою. Для цього потрібні як знання лексики, граматики та фонетики, так і соціокультурні (фонові) знання, які допомагають зрозуміти культуру, ментальність та особливості поведінки іноземця.

Щоб допомогти студентам набути впевненості у комунікативній ситуації та навчити їх використовувати свої знання максимально, можна використовувати тренінгові технології. Наразі, у зв'язку із фундаменталізацією та реформами освіти, існує досить багато тренінгових технологій, які розглядались і застосовувались як зарубіжними (Д.Лі, Ф.Рейс, Л.Сміт, Дж. Стюарт, К.Рудестам), так і вітчизняними (А.Андронов, І.Макарова, О.Овчарук, О.Пометун, Н.Фролова) вченими.

Д.Колб зазначає, що тренінг є успішним, коли послідовно реалізуються наступні дії: пояснення, демонстрація, імітація та консолідація [1, 54]. Проте на

практичному занятті поетапне слідування цьому алгоритму не є обов'язковим. Кожен викладач може обрати, який етап студент може опрацювати сам, а який потребує аналізу та контролю.

Це досить тривіально, проте банальною проблемою є те, що студенти бояться говорити, тому що переконані, що їх рівень знань занадто низький. Навіть якщо це так, необхідно звертати їх увагу на те, що саме практика приносить позитивні результати.

Тренінгова технологія «Сценарій» - це один із можливих варіантів тренінгу для продуктивного навчання іноземної мови, що містить у своєму складі різноманітні методики, використовуючи відео та аудіо матеріали, таким чином розвиваючи не лише навик говоріння, але й слухання.

Використання мінімального «пакету відповідей» – це перший етап «сценарію». Цей метод допоможе тим студентам, яким не вистачає впевненості в собі, особливо при спробі залучити їх до усної взаємодії із іншими. Цей мінімальний пакет відповідей особливо допоможе початківцям, студентам на 1-2х курсах. Такий пакет можна складати як на аудиторних заняттях, так і у вигляді завдання самостійної роботи. Це ідіоматичні вислови, які використовуються для висловлення розуміння, згоди, сумніву тощо відповідно до тверджень співбесідника. Такий набір відповідей допоможе зосередитись на тому, що говорить інший мовець, і відповідно, отримати інформацію у більш повному обсязі, так як студент зможе розслабитись, не маючи нагальної потреби вигадувати відповідь одночасно із висловлюванням іншої людини. Цей перший крок сценарного тренінгу можна практикувати у вигляді:

- тесту, де студент має обрати і підставити у діалог одну або декілька правильних відповідей із багатьох різних;

- драматизації діалогів;

- написанні діалогів самостійно;

- складанні пакетів відповідей відповідно тематики (сумнів, згода тощо).

Одним із найпростіших і найкорисніших пакетів мінімальних відповідей є пакет «порозуміння», який включає фрази, що використовуються мовцем для висловлення нерозуміння чогось. Для прикладу, щомісяця студенти вносять у свій зошит для пакетів одну-дві фрази на зразок «I can't understand», "Please, can you repeat it once more", "Would you please spell it more clearly?". Вивчивши ці фрази, студенти будуть впевненіше почуватись у комунікативній ситуації, і, відповідно, продуктивність використання мовних навичок зросте.

Наступною стадією є власне робота із сценарієм – розпізнавання, аналізування, створення. Так як деякі комунікативні ситуації асоціюються із передбачуваним набором фраз, студенти можуть підготуватись до таких ситуацій, таким чином не лише збагачуючи лексичний запас, знання із граматики та фонетики, але й переборюючи невпевненість, яка часто стає проблемою при спілкування іноземною мовою.

Англійська мова життєво важливий елемент комунікації у сучасному світі. Розглядаючи цю мову як засіб професійного спілкування, ми беззаперечно стверджуємо, що без гарного знання англійської мови і розвинутих навиків мовленнєвої діяльності випускники вищих навчальних закладів мають менше шансів влаштуватись на високооплачувану роботу і бути конкуренто спроможними. Із усіх навиків найважливішим є говоріння, так як за допомогою засобів машинного перекладу та електронних словників, доступ до яких стає все легшим, переклад перестає становити проблему, а от вміння говорити вічно актуальне. Саме тому при навчанні говоріння варто використовувати максимально

ефективні методики та технології, серед яких почесне місце займають тренінгові технології.

Робота із універсальними сценаріями вітань, запрошень, вибачень, компліментів тощо стосується ознайомлення із етикетом та соціальним та культурними нормами різних народів. Можливість передбачити репліку співбесідника допомагає налаштуватись на те, щоб правильно зреагувати, вірно і чітко відповісти. Тому при роботі із такими сценаріями студенти можуть:

використовувати відео та аудіо матеріали, у яких відображені певні комунікативні ситуації, для подальшого їх аналізу, опрацювання у вигляді драматизації, опитування в групі, самостійна робота на написання сценаріїв, вибірка і аналіз декількох відеороликів або/та аудіо записів одного сценарію. Для перевірки набутих знань студенти можуть драматизувати декілька сценаріїв, в той час як інші студенти можуть пропонувати синонімічні фрази-репліки. Звісно, можна вигадувати дуже багато видів діяльності для роботи як у групі під час практичних занять, так і для завдань для самостійної роботи. Все залежить від викладача і від рівня знань студентів.

Список використаних джерел

1. Kolb D. *Experiential learning: Experience as the source of learning and development* / D. Kolb. – Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall, 1984. – 248 p.
2. Вершловский С. Г. *Образование взрослых: опыт и проблемы* / С. Г. Вершловский. – М.: Знание, 2002. – 167 с.
3. Застосування тренінгових методів у викладанні лекцій з дисципліни «міжнародна економіка». [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_30/Statti/21.pdf